

მმართველობის ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის ზოგიერთი საკითხი

დებდემონა მაღლაკელიძე,

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი

ნათელა ვაშაკიძე

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის
ასოცირებული პროფესორი

რეზიუმე

2016 წლის 8 ივნისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი - „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.“ აღნიშნული კანონი ადგენს საერთაშორისოდ აღიარებული სტანდარტების შესაბამისად საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოების, ფინანსური ანგარიშგების, მმართველობის ანგარიშგების და ამ კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფოს მიმართ განხორციელებული გადახდების შესახებ ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის წესს.

აღნიშნული კანონით საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის მარეგულირებელი ჩარჩო შეიქმნა. დადგენილია ფინანსურ და მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ახალი სამართლებრივი მოთხოვნები. კანონის მოთხოვნები ანგარიშგების წარდგენასთან დაკავშირებით საზოგადოებრივი დაინტერესების პირებმა (სდპ) და პირველი და მეორე კატეგორიების საწარმოებმა 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული საანგარიშგებო პერიოდისათვის და შემდგომ პერიოდებში უნდა შეასრულონ. ახალია და რთულია აღნიშნული ცვლილებების აღქმა და პრაქტიკული შესრულება, განსაკუთრებით მმართველობის ანგარიშგების რეგულაციების დადგენა და შემდგომ მისი წარდგენა, რადგან ჩვენს ქვეყანაში აღნიშნულის შესახებ არაერთი პრაქტიკა არ არსებობს.

საკვანძო სიტყვები: მმართველობის ანგარიშგება, ინფორმაცია, აღრიცხვა, აუდიტი, კომპონენტები, საქმიანობის მიმოხილვა, არაფინანსური ანგარიშგება, კორპორაციული მართვის ანგარიშგება, მართვის კოდექსი.

შესავალი

ანგარიშგება წარმოადგენს დამამთავრებელ ეტაპს აღრიცხვის ნებისმიერი სისტემისათვის, რომელიც ამთავრებს სააღრიცხვო პროცესის სტადიას. მმართველობის ანგარიშგება წარმოადგენს ფაქტიური, საგეგმო, საპროგნოზო ურთიერთდაკავშირებულ მონაცემთა კომპლექსს მოცემული საწარმოს მიმართ. იგი მოიცავს მონაცემთა და მაჩვენებელთა ერთობლიობას როგორც მთლიანად საწარმოს, ისე მისი ქვედანაყოფების მიხედვით.

ფინანსური აღრიცხვისაგან განსხვავებით, რომელიც ორიენტირებულია გარე მომხმარებლებზე, მმართველობითი აღრიცხვა მოიცავს შიდა ოპერაციების კონტროლსა და დაგეგმვას. ამავე დროს დაგეგმვისას სჭარბობს მომავალში მოსალოდნელი მოვლენების სუბიექტური შეფასებები. მმართველობითი აღრიცხვის მიზანს წარმოადგენს იმ ინფორმაციის წარდგენა და ინტერპრეტაცია, რომელიც გამოიყენება სტრატეგიის შემსავებისათვის, საქმიანობის დაგეგმვისა და კონტროლისათვის, რესურსების მართვის ოპტიმალური გადანაწილებების მისაღებად. {1, 23}. გამომდინარე აღნიშნულიდან, მმართველობის ანგარიშგება განკუთვნილია თვითონ საწარმოსათვის, მისი ხელმძღვანელობისათვის. ამასთან დაკავშირებით, ანგარიშგება მენეჯერებისათვის უნდა პასუხობდეს მართვის მოთხოვნილებას, საწარმოს ხელმძღვანელობის ყოველ დონეზე. ეს მოთხოვნები წარმოადგენს ინდივიდუალურს, სპეციფიურს და დიდადა დამოკიდებული მოცემული საწარმოს წარმოების თავისებურებაზე.

ქირითაღი ტექსტი

მმართველობის ანგარიშგების მიზანს წარმოადგენს მმართველობითი ინფორმაციის მომხმარებელთა მოთხოვნილების დაკმაყოფილება. მენეჯერებმა მართვისათვის საჭირო ინფორმაციიდან გამომდინარე, თვითონ უნდა განსაზღვრონ ანგარიშგების შინაარსი, პერიოდულობა და წარდგენის წესი. საწარმოს ხელმძღვანელობა აყალიბებს საწარმოს მართვის სტრატეგიულ მიზნებს და მან უნდა მიიღოს ინტეგრირებული მმართველობის ანგარიშგება, რომელიც უნდა ახასიათებდეს საწარმოს საქმიანობის ისეთ შედეგებს, როგორიცაა წარმოების, საინვესტიციო და ფინანსურ საქმიანობას, როგორც მთლიანად, ისე მის ქვედაწყოფების მიხედვით.

პერიოდული ანგარიშგების ინფორმაციის წარდგენის სიხშირე დამოკიდებულია დროის იმ მონაკვეთზე, სანამდე მასში ასახული ინფორმაცია აქტუალურია და სასარგებლოა ოპერატიული მმართველობითი გადანყვეტილების მისაღებად. საწარმოში მმართველობითი აღრიცხვის სისტემის ფორმირება უნდა პასუხობდეს ხელმძღვანელობის სპეციფიკურ მოთხოვნებს, რომელიც მათ დაეხმარება დაგეგმვის, კონტროლის, ტაქტიკური და ოპერატიული გადანყვეტილებების მიღების ფუნქციების განხორციელებაში. {2,22}

საწარმოს მმართველობისათვის სააღრიცხვო ინფორმაციის ნაწილი შეიძლება მიწოდებული იქნეს ყოველი მისი ცვლილების შემთხვევაში. მაგალითად, მენეჯერებისათვის რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან საწარმოს ფინანსურ მდგომარეობაზე, ესაჭიროებათ ოპერატიული ინფორმაცია ისეთი მაჩვენებლების მიიმართ, როგორიცაა ვალუტის, ენერგომატარებლების ტარიფების, საფონდო ბირჟის ინდექსირებისა და ფასიანი ქალაღდების კოტირების ცვლილებების შესახებ. სასწრაფოდ უნდა იქნეს მიღებული ინფორმაცია მოულოდნელ მოცდენებზე, არამწარმოებლურ ხარჯებზე და დანაკარგებზე, რაც არსებით გავლენას ახდენს საწარმოს ეკონომიკაზე და მოითხოვს სათანადო რეაქციას საშუალო და დაბალი რგოლის ხელმძღვანელთა მიმართ. {3,238}

მმართველობის ანგარიშგების სისტემა საწარმოს საქმიანობის შესახებ შემუშავებული უნდა იქნეს იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს მენეჯერებისათვის ანგარიშგების დროულ წარდგენას. მნიშვნელოვანია მმართველობითი ინფორმაციის ფორმატი და მათი წარდგენის წესი. მმართველობის ინფორმაცია მოიცავს მონაცემთა ფორმატს, მათი წარდგენის მეთოდებს, თანდართულ ცნობებსა და ახსნა-განმარტებით ბარათებს.

ინფორმაციის წარდგენის ტრადიციულ მეთოდს წარმოადგენს ცხრილები. ცხრილები გრაფიკებისა და დიაგრამების სახით შეიძლება ასახული იყოს ქაღალდზე და ელექტრო მატარებლებზე. სხვა ფაქტორებთან ერთად ერთ-ერთ ძირითად ფაქტორს, რომელიც გავლენას ახდენს ანგარიშგების წარდგენის ფორმატზე და სტრუქტურაზე, ითვლება წარმოდგენილი ინფორმაციის შინაარსი. არ არსებობს შიდა ანგარიშგების სტანდარტული ნაკრების ერთიანი ფორმატისა და საერთო სტრუქტურის მქონე ფორმა. იგი ყველა საწარმოსათვის წარმოადგენს ინდივიდუალურს და სხვადასხვაგვარს, როგორც შინაარსობრივად, ისე წარდგენის ვადების მიხედვით.

მმართველობის ანგარიშგების მთავარი მოთხოვნაა მომხმარებლის მოთხოვნილებების დაკმაყოფილება, რისთვისაც საჭიროა მასში ასახული ინფორმაციის დეტალიზაცია. ანგარიშგება უნდა იყოს საკმარისად მარტივი, გასაგები, დამთავრებული. ანგარიშგების ფორმებისა და მისი განყოფილების დასახელება ისე უნდა იყოს ფორმულირებული, რომ მომხმარებლისათვის ნათელი იყოს მათი დანიშნულება და თავისებურებები. ყოველი განყოფის შინაარსი უნდა პასუხობდეს იმ საინფორმაციო მოთხოვნებს, რომელიც უნდა მიეწოდოს ანგარიშგების მომხმარებლებს.

ანგარიშგების სიხშირისა და დეტალურობის ხარისხი დიდადა დამოკიდებული მენეჯმენტის დონეზე. წარმოების ოსტატებს, განყოფილებების და სამსახურების ხელმძღვანელებს აუცილებლად ესაჭიროებათ დაწვრილებითი ანგარიშგებები, ვიდრე საწარმოს ხელმძღვანელობას. რადგან მათთვის აუცი-

ლებელი არ არის დაწვრილებითი ინფორმაცია. რომელიც რიგ შემთხვევაში ართულებს საანგარიშგებო მონაცემების გაგებას და აღქმას.

მმართველობის ანგარიშგებები მუშავდება და დგება მოცემული საწარმოს სტანდარტებისა და ფორმატის შესაბამისად. შესაძლებელია კომპიუტერის მეშვეობით შედგენილ იქნეს სლაიდები და მოხდეს მათი ჯგუფური დემონსტრირება ეკრანზე. ანგარიშგების ასეთი სახით დემონსტრირება ფართოდაა გავრცელებული საწარმოს მმართველობის უმაღლეს ემელეონებში. კერძოდ, დირექტორთა საბჭოსა და სხვა კორპორაციულ უწყებებში.

2016 წლის 8 ივნისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი - „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ.“ აღნიშნული კანონი ადგენს საერთაშორისოდ აღიარებული სტანდარტების შესაბამისად საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოების, ფინანსური ანგარიშგების, მმართველობის ანგარიშგების და ამ კანონით გათვალისწინებული სახელმწიფოს მიმართ განხორციელებული გადახდების შესახებ ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის, პროფესიული სერტიფიცირების, აუდიტორული საქმიანობის (მომსახურების) განხორციელების და მისი ხარისხის უზრუნველყოფის, აღნიშნულ სფეროებზე სახელმწიფო ზედამხედველობის განხორციელების და პასუხისმგებლობის დაკისრების სამართლებრივ საფუძვლებს. (<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3311504>)

აღნიშნული კანონით საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის მარეგულირებელი ჩარჩო შეიქმნა. დადგენილია ფინანსურ და მმართველობის ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენაზე ახალი სამართლებრივი მოთხოვნები. კანონის მოთხოვნები ანგარიშგების წარდგენასთან დაკავშირებით საზოგადოებრივი დაინტერესების პირებმა (სადა) და პირველი და მეორე კატეგორიების საწარმოებმა 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დასრულებული საანგარიშგებო პერიოდისათვის და შემდგომ პერიოდებში უნდა

შეასრულონ, ხოლო თუ საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდი არ ემთხვევა კალენდარულ წელს - იმ საანგარიშგებო პერიოდისათვის, რომელიც 2017 წლის 31 დეკემბრის შემდგომი თარიღისათვის სრულდება. მესამე და მეოთხე კატეგორიების საწარმოებმა ეს მოთხოვნები შეასრულონ 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო პერიოდისათვის და შემდგომ პერიოდებში. შეიქმნა ფინანსთა სამინისტროს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახური, რომელიც მონიტორინგს გაუწევს აღნიშნულ სამუშაოებს.

ფინანსური და მმართველობითი ანგარიშგება აიტვირთება ფინანსთა სამინისტროს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის პორტალზე. აღნიშნული ცვლილება ნაკარნახეია, იმით რომ, საქართველოს ეკონომიკის განვითარება გარდაუვლად საჭიროებს საინვესტიციო და ბიზნესგარემოს განვითარების ხელშეწყობას, რომელიც, თავის მხრივ, მოითხოვს ნორმატიული და საკანონმდებლო სრულყოფას, საერთაშორისო პრაქტიკის შესაბამისად. საქართველოს გაცხადებული პოლიტიკური და ეკონომიკური კურსის პირობებში, როდესაც დღის წესრიგში დგება საკითხი - ქვეყანა გახდეს ევროკავშირის წევრი, აუცილებელია ბუღალტრული აღრიცხვის და ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის რეგულირების სრულყოფის ღონისძიებები განისაზღვროს საერთაშორისო ტენდენციებისა და ევროკავშირის შესაბამისი დირექტივების მოთხოვნების საუძველზე.¹ აღნიშნულთან დაკავშირებით განხორციელდა შემდეგი:

- საქართველოში კანონით უკვე მიღებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები, აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტები, მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტები და მათი

1 <http://iverioni.com.ge/12564-fnansuri-aghrickhvisa-da-angaris-hgebis-regulacia-saqarthveloshi-da-evrokavshirthan-asocirebis-khelshekrulebis-mothkhovnebi.html>

გამოყენება სავალდებულოა;

- ეთიკის კოდექსი მიღებულია კანონით, რომელიც შესაბამისობაშია რეგულაციებით განსაზღვრულ ეთიკურ მოთხოვნებთან;

- სავალდებულო აუდიტის ჩატარების უფლების მქონე კომპანიების განსაზღვრის კრიტერიუმები;

- სავალდებულო აუდიტის განმახორციელებელი კომპანიები, ექვემდებარებიან მომსახურების ხარისხის კონტროლის შემოწმებას.

აღნიშნული ცვლილებები საკმაოდ რთულია და ძნელად აღსაქმნელია, ჩვენი მიზანია მმართველობის ანგარიშგების შინაარსის, მომზადებასა და წარდგენასთან დაკავშირებული ზოგიერთი მნიშვნელოვანი საკითხის განხილვა.

მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს:

- ა) საქმიანობის მიმოხილვას;
- ბ) კორპორაციული მართვის ანგარიშგებას;
- გ) არაფინანსურ ანგარიშგებას

აღნიშნულ კომპონენტებს კანონი მმართველობის ანგარიშგების დამოუკიდებელ ნაწილებად განიხილავს და თითოეული კომპონენტისათვის ადგენს იმ ინფორმაციის ჩამონათვალს, რომელთა ასახვა სავალდებულოა თითოეულ კომპონენტში, კანონი განსაზღვრავს მმართველობის ანგარიშგების შემადგენელ ნაწილებს, მაგრამ არა ანგარიშგების სტრუქტურას.

მმართველობის ანგარიშგების შედგენისას „სტანდარტული ჩამონათვალის მიდგომის“ (checklist style) გამოყენება, ხშირ შემთხვევაში, არ არის ეფექტური გზა ამა თუ იმ კომპონენტში არსებული საკითხების ეფექტიანად გადმოცემისათვის. ამ მიდგომით შეიძლება კომპონენტის ისეთი სტრუქტურა მივიღოთ, რომელიც მეტ განმარტებებს მოიაზრებს და ამგვარმა დეტალიზაციამ შესაძლოა სხვა მნიშვნელოვანი საკითხები გადაფაროს. მმართველობის ანგარიშგების კომპონენტების სტრუქტურამ წლიურ ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაცია რელევანტური და ადვილად გასაგები უნდა გახადოს. {4, 6} www.saras.gov.ge

მმართველობის ანგარიშგება ღიად და მიუკერძოებლად უნდა მოიცავდეს სანარმოს განვითარების, საქმიანობის, მდგომარეობისა და სამომავლო პერსპექტივების დადებით და უარყოფით მხარეებს. იგი შედგენილ უნდა იქნას მარტივ და გასაგებ ენაზე, არ შეიძლება ისეთი სპეციფიკური ტერმინების გამოყენება, რომელიც მხოლოდ ადამიანთა გარკვეული ჯგუფისათვის არის გასაგები, ხოლო სამრეწველი დარგის დამახასიათებელი ტერმინების გამოყენებისას, აუცილებელია მათი თანმიმდევრულად და გასაგებად განმარტება.

ფინანსურ ანგარიშგებასთან ერთად მმართველობის ანგარიშგება ერთიან კონტექსტში დაინტერესებულ პირებს მრავალმხრივ ინფორმაციას აწვდის სანარმოს შესახებ, კერძოდ ხელმძღვანელი პირის ხედვას, არა მხოლოდ იმის შესახებ, რაც უკვე მოხდა, როგორცაა, დადებითი და უარყოფითი გარემოებები, არამედ იმასაც, თუ რატომ მოხდა და რა შესაძლო გავლენა ექნება სანარმოს სამომავლო საქმიანობაზე.

მმართველობის ანგარიშგება უნდა იყოს ლაკონური, რაც ნიშნავს ანგარიშგებაში მხოლოდ არსებითი ინფორმაციის წარდგენასა და შეზღუდული რაოდენობით განმეორებით ინფორმაციებს. მომავალზე ორიენტირებული ინფორმაცია მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს, უკეთესად შეაფასოს სანარმოს განვითარების და საქმიანობის მდგომარეობა, ამასთან შეძლების გრძელვადიანი მიზნების მიღწევის პროცესის გაზომვას.

მომავალზე ორიენტირებული ანგარიშგება (მაგალითად, ინფორმაცია სუბიექტის განვითარების გეგმების შესახებ) მოგვიანებით, შესაძლოა, ისტორიული ინფორმაციის მატარებელი დოკუმენტის სახით (შედეგების ნაწილში) მოგვევლინოს.

ზემოთ აღნიშნული, ხელს არ უშლის კომერციული საიდუმლოების შემცველ ინფორმაციასთან სიფრთხილით მოპყრობას. ამგვარი ინფორმაციის გასაჯაროება მიზანშეწონილი და სავალდებულო არ არის, თუმცა ის, შესაძლოა დაკონკრეტების გარეშე, განზოგადოებულად იქნას წარმოდგენილი და, მიუხედავად ამისა, ინვესტორებისა და სხვა დაინტერესებული მხარე-

ეპისტოვის ღირებული იყოს.{4, 10} www.saras.gov.ge

კანონით მმართველობის ანგარიშგებაში ყურადღება უნდა გამახვილდეს და განიმარტოს წარმოდგენილ ინფორმაციის ნაწილებს შორის არსებულ კავშირებზე. მიუხედავად, იმისა რომ ანგარიშგების წარმოდგენილი ცალკეული ნაწილები დამოუკიდებლად საინტერესოა, აუცილებელია მათ შორის არსებული კავშირების ახსნა, იმის გამო, რომ მომხმარებლებს ინფორმაცია უფრო ეფექტიანად მიეწოდოს. მმართველობის ანგარიშგების კომპონენტები არ უნდა მომზადდეს ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად, მისი მომზადებისას გამოყენებულ უნდა იქნას იტეგრირებული მიდგომა, რაც გულისხმობს ანგარიშგების მომზადებაში ჩართული პირების კოორდინაციასა და შეთანხმებულ მოქმედებას. მხოლოდ ასეთი ქმედებებით მიიღწევა კომპონენტებს შორის არსებული ყველა რელევანტური კავშირის და ურთიერთდამოკიდებულების გამოვლენა და ასახვა ურთიერთმიმართებებისა და მანიშნებლების საშუალებით. ამვე დროს გასათვალისწინებელია, ის რომ, შეუძლებელია მმართველობის ანგარიშგებაში ხაზგასმა და განმარტება არსებულ ყველა კავშირზე. აქ პრიორიტეტი უნდა მიენიჭოს ყველაზე რელევანტურ კავშირებს, რომლებიც გამოიყენება ბიზნესის განვითარების, მდგომარეობისა და სამომავლო პერსპექტივების შესაფასებლად. ხოლო ისეთი ინფორმაცია, რომელიც რელევანტური არ არის მმართველობის კონტექსტში ანგარიშგებიდან ამოღებულ უნდა იქნას.

განვიხილოთ მმართველობის ანგარიშგების თითოეული კომპონენტის ინფორმაციის შინაარსი და როგორია მათზე სამართლებრივი მოთხოვნები. როგორც ზემოთ ავღნიშნეთ პირველი კომპონენტია საქმიანობის მიმოხილვა, რომელიც მოიცავს:

ა) საქმიანობის განვითარებას, შედეგებსა და მდგომარეობას, რომელშიც კონკრეტულად აისახება:

- საწარმოს განვითარების გეგმები;
- ინფორმაცია ფინანსური საქმიანობის შესახებ;
- ღონისძიებების მიმოხილვა კვლევებისა და განვითარების სექტორში;

- ძირითადი და არაძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები;
- ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ;
- დამატებითი ინფორმაციები წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ.

ბ) ძირითად რისკებსა და გაურკვევლობებს.

როგორც ვხედავთ, აღნიშნული კომპონენტის მიზანია მოიცავდეს იმ ძირითად ტენდენციებისა და ფაქტორების მიმოხილვას, რომელთაც შეუძლიათ ზეგავლენის მოხდენა საქმიანობის განვითარებაზე, შედეგებზე და მდგომარეობაზე. ამიტომ სასურველია ამ ნაწილში წარმოდგენილ იქნას განვითარების შედეგები საანგარიშგებო პერიოდისათვის, რომელიც საქმიანობის შემთხვევაში წინა პერიოდთან იყოს შედარებული. აქვე შესაძლებელია და სასურველია საწარმომ განვითარების დასახული მიზნები წარმოადგინოს როგორებიცაა: პროდუქტზე ორიენტირება, მომხმარებლებთან ურთიერთობების გაუმჯობესება, თანამშრომლების მოტივირება, გაცემული დივიდენდების ან ინვესტირების ზრდა და სხვა მიზნები, მათთან ერთად ასახოს დასახული გეგმები მათი მიღწევისათვის. ანგარიშგება მათი საქმიანობის ბუნებიდან გამომდინარე შეიძლება მოიცავდეს შემდეგს:

- საწარმოს საქმიანობის სახეს;
- ძირითად სამოქმედო ბაზრებს და ბაზრებზე კონკურენტულ მდგომარეობას;
- მნიშვნელოვანი ნიშან-თვისებები სამართლებრივი, მარეგულირებელი და მაკროეკონომიკური გარემოს, რომლებიც გავლენას ახდენს საწარმოსა და იმ ბაზრებზე, რომელზეც საწარმო მოქმედებს;
- ძირითადი პროდუქტები/მომსახურება, ბიზნეს პროცესები და სადისტრიბუციო მეთოდები;
- საწარმოს შიდა სტრუქტურა, თუ ევალება კონსოლიდირებული ანგარიშგების წარდგენა სასურველია ასახოს ინფორმაცია შვილობილი საწარმოების შესახებ.

მმართველობის ანგარიშგების მეორე კომპონენტია კორპორაციული მართვის ანგარიშგება, რომელიც მოცავს შემდეგ ინ-

ფორმაციებს:

- კორპორაციული მართვის კოდექსის და პრაქტიკის მიმოხილვას;

- გადახვევებს კორპორაციული მართვის კოდექსიდან;

- ფინანსური ანგარიშგების შედგენის პროცესთან დაკავშირებულ შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემის მიმოხილვას;

- აქციონერთა და აქციონერთა საერთო კრების უფლებების და მათი განხორციელების წესების მიმოხილვას;

- მმართველობითი ორგანოს და სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობისა და ფუნქციონირების მომოხილვა;

- მმართველობითი ორგანოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მართ გამოყენებული დივერსიფიკაციის პოლიტიკის მომოხილვა;

- სავალდებულო სატენდერო შეთავაზების შემთხვევაში აუცილებელი ინფორმაციის მიმოხილვა.

კორპორაციული მართვის ანგარიშგება მოცავს თავის სურვილით საწარმოსათვის შედგენილ კორპორაციული მართვის კოდექსის მიმოხილვას. მათ შეუძლიათ შეარჩიონ კორპორაციული მართვის პრაქტიკის გასაჯაროების რომელიმე მეთოდი და აჩვენონ ამ მეთოდის შესაბამისობა კორპორაციული მართვის კოდექსთან. აღნიშნული მეთოდები შეიძლება იყოს:

- სრული თხრობითი მეთოდი, რომელიც არის დეტალური აღწერა გამოყენებული პრაქტიკისა და მისი შესაბამისობა კოდექსთან;

- შესაბამისობის დადგენის მეთოდი, რომლითაც მომზადებული ანგარიშგება შედარებით მოკლეა;

- ზედა ორივე მეთოდის კომბინაცია.

მართველობის ანგარიშგების მესამე კომპონენტი არაფინანსური ანგარიშგება მოიცავს:

- არაფინანსურ საკითხებს;

- საწარმოს ბიზნესმოდელის მიმოხილვას;

- საქმიანობის რისკების ანალიზს;

- საქმიანობის ძირითად არაფინანსურ მაჩვენებლებს;

- გამოყენებული პოლიტიკის აღწერას.

საწარმოს მიერ წარმოდგენილი არაფინანსური ანგარიშგება უნდა მოიცავდეს გარემოს დაცვის, სოციალურ, დასაქმების, ადამიანის უფლებების დაცვის და კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებზე აუცილებელ ინფორმაციებს, მათი ზეგავლენის დასადგენად საწარმოს საქმიანობის განვითარებაზე, შედეგებზე და მდგომარეობაზე.

დასკვნა

ამრიგად, მმართველობის ანგარიშგებაში მომხმარებლებს ეძლევათ ინფორმაცია საწარმოს საქმიანობის განვითარების, შედეგებისა და მდგომარეობის შეფასებისათვის და მათი მომავალი საქმიანობის სტრატეგიების განსაზღვრისათვის.

ლიტერატურა:

1. ა. ხორავა, ნ. კვატაშიძე, ნ. სრესელი, ზ. გოგრიჭიანი, ბუღალტრული აღრიცხვა, თბილისი 2014 წ
2. ბ. ბაუჩაძე, მმართველობითი აღრიცხვა, თბილისი 2012
3. ო. ჩადუნელი, მმართველობითი აღრიცხვა, თბილისი 2005
4. www.saras.gov.ge, მმართველობის ანგარიშგების სახელმძღვანელო, თებერვალი, 2018
5. ინტერნეტიდან მოძიებული მასალების საიტები: <http://www.rs.ge> ● <https://matsne.gov.ge> ● <http://www.nplg.gov.ge> ● <http://www.investinestonia.com> ● <http://forbes.ge> ● <http://www.bbi.ge> ● <http://www.doingbusiness.org> ● <http://rs.ge>

REFERENCES:

1. A. Khorava, N. Kvatashidze, N. Sreseli, Z. Gogritchiani, Accounting, Tbilisi, 2014.
2. B. Bauchadze, Management Accounting. Tbilisi, 2012
3. O. Chaduneli, Management Accounting. Tbilisi, 2005.
4. www.saras.gov.ge, Managing Reporting Guide, 2018.
5. Sites of materials from the Internet: <http://www.rs.ge> ●

<https://matsne.gov.ge> ● <http://www.nplg.gov.ge> ● <http://www.investinestonia.com> ● <http://forbes.ge> ● <http://www.bbi.ge> ● <http://www.doingbusiness.org> ● <http://rs.ge>

SOME ISSUES OF PREPARATION AND SUBMISSION OF MANAGEMENT REPORTS

Dezdemonia Maghlakelidze,

Associate Professor of Akaki Tsereteli State University

Natela Vashakidze,

Associate Professor of Akaki Tsereteli State University

RESUME

In June, 8, 2016, the Parliament adopted a law - “About Accounting, Reporting and Audit”. In accordance with internationally recognized standards, the mentioned law establishes the procedure for preparing and submitting reports on accounting, financial reporting, management reporting and about the payments made to the State.

Under this law, in Georgia, the regulatory framework for accounting, reporting and audit was created. The new legal requirements for preparation and submission of financial and managerial reports are established. The requirements of the law regarding the submission of the report should be carried out as at 31 December 2017 for the completed reporting period and subsequent periods by Public Interest Individuals (PII) and the first and second categories of enterprises. The perception and practice of these changes are new and difficult. Especially, it is difficult to establish the management reporting regulations and its subsequent submission, as there is no practice in this regard in our country.

Keywords: Management Report, Information, Accounting, Audit, Components, Review of activity, Non-financial report, Corporate management report, Management code.